

Wouter Beke
Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en
Armoedebestrijding
Koning Albert II-laan 35 bus 90
1030 BRUSSEL
T 02 552 64 00
F 02 552 64 01
www.vlaanderen.be

Aan de directies van de Centra Geestelijke
Gezondheidszorg

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
vragen naar /e-mail Carolien Belmans carolien.belmans@vlaanderen.be Vincent Roeleveld vincent.roeleveld@vlaanderen.be		20-5609 TO/uvn telefoonnummer 02 553 37 33 02 553 36 15	datum 18/12/2020

Betreft: Uitbreiding van de basiswerking Centra Geestelijke Gezondheidszorg

Geachte heer,
Geachte mevrouw,

1. Situering

Het coronavirus COVID-19 heeft niet alleen gevolgen voor onze fysieke gezondheid, maar heeft ook een grote impact op het mentaal welzijn van de bevolking. De crisis kan niet beschouwd worden als een eenmalig incident, of een kortdurende stressperiode, maar zorgt voor langdurige druk. Het is bijgevolg noodzakelijk om een gepast aanbod aan psychosociale ondersteuning te voorzien voor de bevolking. Met het actieplan mentaal welzijn of 'Zorgen voor morgen'¹ willen we een sterk signaal geven aan de bevolking dat we de psychosociale gevolgen van de corona-maatregelen ernstig nemen en er zowel op korte als op middellange termijn adequate oplossingen voor willen implementeren.

In het actieplan 'Zorgen voor morgen' zijn verschillende maatregelen opgenomen die tot doel hebben om niet alleen de brede bevolking, maar ook specifieke doelgroepen, zoals hulpverleners, kinderen, jongeren en gezinnen, mensen met een psychische kwetsbaarheid, mensen met een sociaal-maatschappelijke

¹ Zorgenvoormorgen.be/actieplan-mentaal-welzijn

kwetsbaarheid en mensen die ernstig ziek zijn geweest door COVID-19, hun naasten en naasten van overleden personen te ondersteunen en te versterken.

In het Regeerakkoord 2019-2024² staat dat we voor het psychisch welzijn van de bevolking het aanbod in de geestelijke gezondheidszorg verhogen, zodat we de wachtlijsten in o.a. de centra voor geestelijke gezondheid (CGG) verder kunnen terugdringen en sneller tegemoet kunnen komen aan de zorgvraag. Een kwalitatieve geestelijke gezondheidszorg is toegankelijk, proactief, betaalbaar en nabij. In de Beleidsnota 2019-2024 Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding³ zijn de strategische doelstellingen voor de beleidsperiode 2019-2024 uitgewerkt, waaronder het verbeteren van de toegankelijkheid en de kwaliteit van zorg en de dienstverlening.

Uit de Gezondheidsenquête 2018⁴ blijkt dat in het Vlaams Gewest 29,8% van de bevolking van 15 jaar en ouder psychische problemen heeft, terwijl 15,0% een reële kans heeft op een psychische aandoening. De resultaten van Gezondheidsenquête 2018 wijzen erop dat het aantal psychische stoornissen, zoals angst en depressie, na de vorige (economische) crisis sterk is toegenomen. Volgens de WGO vormen psychische stoornissen een van de belangrijkste problemen op het gebied van de volksgezondheid in de Europese regio, omdat ze de eerste oorzaak zijn van handicaps, de tweede meest voorkomende oorzaak van werkonderbrekingen en de derde belangrijkste oorzaak van de totale ziektelast, na hart- en vaatziekten en kanker. In het Noodprogramma⁵ komt de Staten-generaal GGZ met voorstellen om de geestelijke gezondheidszorg in Vlaanderen te verbeteren, zoals een verhoging van het budget en het verminderen van de wachttijden. Door de investeren in de basiswerking van de CGG willen we het aanbod verhogen, wachtlijsten verminderen en de kwaliteit van zorg en dienstverlening verbeteren.

Daarom heb ik beslist om structureel op jaarbasis een bedrag van **4.800.000 euro** te investeren in de basiswerking voor alle leeftijdsdoelgroepen van de CGG, en in het bijzonder de basiswerking voor de doelgroep kinderen, jongeren en jongvolwassenen. De CGG moeten **minimaal 50%** van dit bedrag inzetten voor het versterken van de basiswerking voor de **kinderen, jongeren en jongvolwassenen t.e.m. 23 jaar**. In het regeerakkoord is opgenomen dat we werk maken van een eerlijke verdeling van de middelen voor alle CGG-werkingsgebieden en alle burgers door het rechte trekken van historische tekorten via programmering. De extra middelen worden over de CGG verdeeld op basis van wegingsfactoren die in samenspraak met de sector en professor Bruffaerts zijn bepaald. De wegingsfactoren zijn het aantal inwoners (W1), de proportie -18 jaar (W3), de werkloosheidsgraad (W4) en de as-is situatie (W5). Met de eerste drie wegingsfactoren wordt beoogd om de middelen te verdelen op basis van de populatie van de regionale zorgzone, terwijl met de toepassing van wegingsfactor as-is (gemiddelde subsidiebedrag van de CGG per inwoner) wordt beoogd om historische tekorten in regio's recht te trekken.

² <https://publicaties.vlaanderen.be/download-file/31741>

³ <https://publicaties.vlaanderen.be/download-file/32263>

⁴ <https://his.wiv-isp.be/nl/SitePages/Introductiepagina.aspx>

⁵ <https://www.statengeneraalggz.be/wp-content/uploads/2019/03/Noodprogramma-Eisen-geestelijke-gezondheidszorg-SGGGZ-2019-def.pdf>

2. Prioriteiten

Kinderen, jongeren en jongvolwassenen

Bij de uitbreiding van de basiswerking van de CGG geven we **prioriteit aan kinderen, jongeren en jongvolwassenen t.e.m. 23 jaar**. Uit cijfers over de wachtlijsten van de CGG blijkt dat de druk op de kinder- en jongerenteams het hoogste is en de wachttijd de afgelopen jaren is toegenomen. Door prioritair in te zetten op kinderen, jongeren en jongvolwassenen beogen we een zo groot mogelijke gezondheidswinst te realiseren. Uit een online bevraging van het Kinderrechtencommissariaat⁶ in mei 2020 blijkt dat de coronarichtlijnen een impact hebben op de emoties en het welzijn van kinderen en jongeren. In het advies 'Mondmaskers en Megafonen'⁷ vraagt de Vlaamse Jeugdraad om van de mentale gezondheid voor kinderen en jongeren een absolute topprioriteit te maken door o.a. de belangrijke pijnpunten structureel weg te werken, meer in te zetten op vroegdetectie en preventie en taboes te doorbreken. Als gevolg van de coronacrisis en de lockdownperiode staat het mentale welzijn van kinderen en jongeren onder druk. De hulplijn Awel⁸ ontving in september 2020 al meer oproepen dan in maart 2020, de eerste maand van de eerste coronagolf. Volgens Awel voelen jongeren angst en spanning door de onzekerheid over school en hun sociaal leven.

Volwassenen en ouderen

Daarnaast hebben we oog voor de noden bij volwassenen en ouderen. Sinds de start van de coronacrisis in maart is er om verschillende, uiteenlopende redenen extra nood aan bijkomende ondersteuning. Dit voor personen die inkomensverlies leiden of hun job verloren hebben, mensen die in hun directe omgeving worden geconfronteerd met verlies of een toename van eenzaamheid omwille van de genomen maatregelen om de verspreiding van het virus tegen te gaan. In het bijzonder hebben we hierbij aandacht voor de medewerkers binnen de zorg- en welzijnssector, mantelzorgers en kwetsbare ouderen. Het personeel in zorg en welzijn stond en staat in het oog van de storm en dat betekent een sterk verhoogde belasting van het mentaal welzijn.

www.dezorgsamen.be⁹ is een online platform voor iedereen die werkt in welzijn en zorg. Dit platform wil voor de medewerkers binnen zorg- en welzijnssector en mantelzorgers tijdens de covid19-crisis en tijdens de relevante post-crisis periode tools aanbieden om de mentale veerkracht te ondersteunen en informatie aanbieden over de gepaste ondersteuning in antwoord op hun psychische zorgnood. Via o.a. een screeningsinstrument kan er proactief worden ingezet op deze nood aan extra ondersteuning. Indien uit screening blijkt dat er mogelijk psychische problemen zijn, wordt er in eerste instantie doorverwezen naar de externe preventiediensten. Zij kunnen in een verdere triage en na inschatting voorstellen om een traject op te starten bij diensten met specifieke expertise binnen een eerste lijn of tweedelijns gespecialiseerde hulpverlening in de geestelijke gezondheidszorg.

We erkennen de noden en uitdagingen rond psychische problemen bij ouderen, waarvoor onder andere vanuit de Ouderenraad met de campagne 'Kopzorgen'¹⁰ aandacht wordt gevraagd. We vragen de CGG om een deel van de extra middelen in te zetten voor deze kwetsbare doelgroep.

⁶ <https://www.kinderrechtencommissariaat.be/advies/kindperspectief-de-coronacrisis-gebaseerd-op-online-bevraging-jongerenovercorona>

⁷ <https://vlaamsejeugdraad.be/nl/nieuws/mondmaskers-en-megafonen-een-nieuw-advies>

⁸ <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2020/10/08/zorgen-om-jongeren/>

⁹ <http://www.dezorgsamen.be/>

¹⁰ <http://www.kopzorgen.be/>

3. Doelstellingen en indicatoren

De middelen komen tegemoet aan onderstaande strategische en operationele doelstellingen en bijbehorende indicatoren

Strategische doelstelling	We verruimen de toegankelijkheid van de zorg en dienstverlening die nabij en betaalbaar is (SD Toegankelijkheid)
Operationele doelstellingen	<ul style="list-style-type: none"> • Verminderen wachttijden • Verhogen van het aanbod • Verbeteren balans vraag en aanbod in CGG-werkingsgebieden
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Wachtijd tot FTF1 • Wachtijd na FTF1 • Aantal zorgperiodes • Aantal directe contacten (FTF) • Aantal niet-directe contacten (online,...) • Aantal zorggebruikers • Duur van behandeling/begeleiding • Naast bovenstaande indicatoren m.b.t. de zorggebruikers, willen we ook zicht krijgen op het aantal bijkomende VTE in het CGG
Toelichting	We willen door het verhogen van het aanbod de wachtlijsten bij de CGG terugdringen en sneller tegemoetkomen aan de zorgvraag. Daarbij geven we prioriteit aan hoger vermelde doelgroepen. We vergroten de capaciteit en de diversiteit van het aanbod van de CGG. De CGG werken outreachend waar nodig en brengen het aanbod naar vindplaatsen. De middelen worden deels ingezet om de historische tekorten in bepaalde CGG-werkingsgebieden recht te trekken, zodat vraag en aanbod beter in balans zijn.

Strategische doelstelling	We investeren in de kwaliteit van de zorg en dienstverlening (SD Kwaliteit)
Operationele doelstellingen	<ul style="list-style-type: none"> • Vergroten van cliënttevredenheid • Verminderen van vroegtijdige afbrekingen zorgperiodes • Behandelplannen voldoen aan referentiekader CGG
Indicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • Vroegtijdige afsluitingen bij langdurige ZP • Behandelplan voor FTF 5 • Halfjaarlijkse intercollegiale bespreking behandelplan • Cliënttevredenheid

Toelichting	In 2017 heeft Zorginspectie de volwassenenteams van alle 20 CGG geïnspecteerd. De afgelopen jaren hebben de CGG inspanningen gedaan om aan de normen uit het referentiekader te voldoen. We vragen u om in de periode 2021-2023 te blijven investeren in de kwaliteit van zorg en de dienstverlening. Met de middelen willen we dit proces versnellen.
-------------	--

4. Product- en procestoetsen

Voor de CGG worden de volgende resultaten verwacht:

1. Er wordt **uiterlijk op 1 februari 2021** een plan bezorgd aan het agentschap Zorg & Gezondheid over de inzet van de extra middelen in de periode 1 november 2020 t.e.m. 31 december 2023.¹¹

Dit plan bevat:

- a. een **analyse** van de noden (prioritaire doelgroepen /problematieken) van uw CGG;
 - b. een **plan van aanpak** met acties. Voor elke actie neemt u in het plan van aanpak op:
 - i. de naam van de actie
 - ii. een beschrijving van de actie
 - iii. de doelgroep
 - iv. de problematiek
 - v. een onderbouwing van de extra inzet op deze doelgroep/problematiek (verwijzing naar de analyse)
 - vi. de strategische en operationele doelstelling waaraan de actie bijdraagt
 - vii. de streefwaarden op de indicatoren
 - viii. het aantal VTE en/of budget
 - c. een plan voor **communicatie** (intern en extern)
 - d. een plan voor (interne) **monitoring en evaluatie**
2. Er wordt **minimaal** 50% van de extra middelen ingezet ten behoeve van de doelgroep kinderen, jongeren en jongvolwassen t.e.m. 23 jaar. Er wordt hierdoor dus maximaal 50% van de overige middelen ingezet voor de andere leeftijdsdoelgroepen ouderen en volwassenen.
 3. Er worden extra middelen ingezet om tegemoet te komen aan de verhoogde zorg- en ondersteuningsnood van personeel in de zorg -en welzijnssector. We denken hierbij in het bijzonder aan de mogelijke bijkomende instroom door de triage vanuit het screeningsinstrument via dezorgsamens.be.
 4. Er is een verruiming van het aanbod van de CGG. Dit kan een verruiming van de capaciteit en/of een verruiming van de diversiteit van het aanbod zijn.

¹¹ Dit plan zal worden toegevoegd als bijlage aan de recent bij het agentschap ingediende beleidsplannen die van toepassing zijn voor dezelfde periode (2021-2023) in de eerste fase van deze beleidsperiode wordt gevraagd om de middelen prioritair in te zetten op extra ondersteuning in het kader van de coronacrisis en de nasleep hiervan. We begrijpen dat er na deze crisisperiode een verschuiven van de accenten binnen het CGG van toepassing is

5. Er wordt aan externe actoren, waaronder de GG netwerken volwassenen en kinderen & jongeren en relevante samenwerkingspartners in de eerstelijnszones in het CGG werkingsgebied **advies gevraagd** over de inzet van de extra middelen:
 - a. prioritaire problematieken/doelgroepen;
 - b. de toeleiding naar het aanbod van de CGG (CAW, eerstelijnspsycholoog, huisartsen, CLB, OCMW...)

U bezorgt het advies aan het agentschap als bijlage bij het plan.
6. De verruiming van het aanbod van de CGG wordt gecommuniceerd naar externe partners (GG netwerken volwassenen en kinderen & jongeren, zorgraden van eerstelijnszones, verwijzers,...)
7. Er mag door de CGG geen aanmeldstop worden gehanteerd.
8. De uitbreiding is in lijn met het beleidsplan CGG 2021-2023.
9. De CGG participeren met de financiering vanuit de reguliere subsidie-enveloppe in relevante netwerken en projecten en werken outreachend op vindplaatsen (vb. Overkophuizen, 1 gezin 1 plan, kruispunten,...). De extra middelen kunnen waar nodig door de CGG worden benut om hun inzet hierop te intensiveren.
10. De verruiming van het aanbod van het CGG wordt door het agentschap gemonitord met de reguliere verantwoordingsinstrumenten (halfjaarlijkse EPD-export, inhoudelijke voortgangsrapporten, personeelslijsten en de financiële gegevens).

5. Verdeling van de middelen

De extra middelen worden als volgt verdeeld:

RZZ ¹²	RZZ Naam	CGG	Totaal budget per RZZ (12 maanden)	Totaal budget per RZZ (14 maanden)
1	BRUSSEL	Brussel	75.481,85 €	88.062,15 €
2	VBO	VBO PassAnt	343.885,50 €	401.199,75 €
3	VBW	Ahasverus PassAnt	398.322,17 €	464.709,20 €
4	MECH	De Pont	469.652,70 €	547.928,15 €
5	ANTW	VAGGA Andante	727.592,37 €	848.857,76 €
6	TURNHOUT	Kempen	488.453,95 €	569.862,94 €
7	LIM1	DAGG LITP ZorGGroep Zin	322.298,94 €	376.015,43 €
8	LIM2	DAGG LITP ZorGGroep Zin	287.195,82 €	335.061,79 €

¹² RZZ regionale zorgzone

9	WAAS & DENDER	Waas en Dender De Drie Stromen	304.530,45 €	355.285,53 €
10	GENT	Eclips RCGG Deinze-Eeklo-Gent	351.171,54 €	409.700,13 €
11	ZOV	Zuid-Oost-Vlaanderen	327.046,64 €	381.554,41 €
12	NW VL	Noord-West-Vlaanderen Prisma	201.523,34 €	235.110,56 €
13	MW VL	Mandel en Leie Largo	298.103,99 €	347.787,98 €
14	ZW VL	Mandel en Leie Largo	204.740,76 €	238.864,22 €

6. Implementatie en opvolging

De uitbreiding gaat in vanaf 1 november 2020. De extra middelen voor de periode 1 november 2020 t.e.m. 31 december 2021 (5.600.000 euro) worden afzonderlijk toegekend en uitbetaald. De resultaten worden in september 2021 tussentijds geëvalueerd. De CGG rapporteren over de extra middelen aan het agentschap als onderdeel van de reguliere verantwoording over de enveloppe-subsidie (EPD-export, voortgangsrapporten, personeelslijsten en financiële gegevens).

Vanaf 1 januari 2022 worden de extra middelen (4.800.000 euro per jaar) geïntegreerd in de jaarlijkse enveloppe-subsidie.

Met vriendelijke groeten,

Wouter Beke
Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding

Bijlage 1: Verdeling van de middelen per CGG

Bijlage verdeling per CGG

CGG	RZZ	Totaal bedrag (12 maanden)	Totaal bedrag (14 maanden)
VAGGA	5	363.796,18 €	424.428,88 €
De Pont	4	469.652,70 €	547.928,15 €
Andante	5	363.796,18 €	424.428,88 €
Kempen	6	488.453,95 €	569.862,94 €
Zorggroep Zin	7, 8	203.164,92 €	237.025,74 €
DAGG	7, 8	203.164,92 €	237.025,74 €
LITP	7, 8	203.164,92 €	237.025,74 €
VBO	2	229.257,00 €	267.466,50 €
PassAnt	2, 3	247.402,55 €	288.636,31 €
Ahasverus	3	265.548,11 €	309.806,13 €
Brussel	1	75.481,85 €	88.062,15 €
De Drie Stromen	9	152.265,23 €	177.642,76 €
RCGG Deinze-Eeklo-Gent	10	175.585,77 €	204.850,06 €
Eclips	10	175.585,77 €	204.850,06 €
Zuid-Oost-Vlaanderen	11	327.046,64 €	381.554,41 €
Waas en Dender	9	152.265,23 €	177.642,76 €
Noord-West-Vlaanderen	12	100.761,67 €	117.555,28 €
Largo	13, 14	251.422,37 €	293.326,10 €
Prisma	12	100.761,67 €	117.555,28 €
Mandel en Leie	13, 14	251.422,37 €	293.326,10 €